

EÖTVÖS JÓZSEF
EVANGÉLIKUS
GIMNÁZIUM ÉS
EGÉSZSÉGÜGYI
SZAKKÖZÉPISKOLA

„Vigázzon
mindenki magá-
ra mielőtt meg-
hajlik; nehéz ám
felegyenesedni!”

Diákok együtt Udvarhelyen

A projekt nyitórendezvénye

A kollégium épülete

Templomok és gyógyvizek Székelyföldön és Nyugat-Dunántúlon

Az Eötvös József Evangélikus Gimnázium és Egészségügyi Szakközépiskola 9. A osztályának projektje a Határtalanul! pályázat keretében

Templomok és gyógyvizek

2015

Találkozunk határtalanul!

Az Eötvös József Evangélikus Gimnázium és Egészségügyi Szakközépiskola 9. A osztályos tanulói az idei tanévben együttműködési programban vettek részt a székelyudvarhelyi Baczkamadarasi Kis Gergely Református Kollégium diákjaival.

Az erdélyi diákok áprilisi látogatása után májusban került sor a soproni tanulók utazására.

A varázslatos milió lehetőséget teremtett a fiatalok szárnyaló fantáziájának kibontakozására, egymás kultúrájának, hagyományainak megismerésére.

A közös értékek ápolásá-

nak jegyében megszerveztet tanulmányi kirándulás alkalmat nyújtott Sopron, Bük és Sárvár, illetve Nagyvárad, Kolozsvár, Segesvár, Farkaslaka, Székelykeresztúr, Parajd, Szováta és Székelyudvarhely egyházi zarándokhelyeinek megtekintésére, a gyógyvizeink megismerésére, egyszerűen a nyugat-magyarországi és a határon túli magyar nyelvű kultúra megismerésére.

A Templomok és gyógyvizek Székelyföldön és Nyugat-Dunántúlon címmel lebonyolított nyugat-dunántúli és erdélyi kirándulás élményekben gazdag

tapasztalatszerzési alkalomnak bizonyult mindkét oktatási intézmény tanulói számára.

Az idei tanévben immár másodszor került sor intézményeink közötti kapcsolattételre, csak remélni tudjuk, hogy együttműködésünk hosszú távon gyümölcsözőnek bizonyul mindkét fél számára, hogy a pályázati célkitűzések maradéktalanul érvényre jussanak.

„Jó magyarnak lenni igen nehéz, de nem lehetetlen!”

A legnagyobb magyarnak nevezett Széchenyi István mondata semmit nem veszített aktualitásából: erkölcsi imperatívusként fogalmazza meg a nemzeti öntudatot szabad akaratából vállaló ember küldetését.

A Határtalanul! pályázat ennek megvalósítását segíti elő. Iskolánk tanulói és tanárai projektnappal, tematikus előadásokkal, projektet nyitó és záró előadásokkal egész tanévre nyúló programon vettek részt. A pályázatban részt vevő tanárok és diákok, például, az iskola

közösségének tartottak bemutatót a projekt tartalmáról.

A projekt felvezetésére, a tematika ismertetésére Király Judit igazgatóhelyettes, a projekt vezetője vállalkozott. A pályázat tartalmáról tájékoztatást tartott Szentpáli Csaba, az intézmény magyartanára. Ismertette a diákokkal a program célját, amelynek tartópillérei a magyar-magyar kapcsolatok építése, személyes kapcsolatok kialakítása és elmélyítése. Mindketten a soproni és udvarhelyi kirándulá-

sok lebonyolításában is szerepet vállaltak osztályfőnökünkkel, Belláné Varga Hajnalka tanárnővel. Simon Géza Botond és Schweitzer Kornél tanárok az erdélyi magyarság történelméről, illetve a tervezett kirándulások útvonaláról tartottak ismertető előadásokat. Kedei Imola az erdélyi kultúrát mutatta be a tanév során érzékletes előadásokban. Prezentációi nem nélkülözték a humort és a helyi sajátosságokat szemléletesen bemutató jókedvet.

Schöll Ákos 9. A

Az evangélikus gyülekezet soproni temploma

Találkozás az evangélikus gyülekezettel

A harmadik legnagyobb magyarországi evangélikus templom, a dunántúli evangélikusság egyik nagy központja.

A soproni evangélikusok első fatemploma 1676-ban épült fel a mai templom helyén. Még abban az évben elpusztult a nagy tűzvészben.

A mai kőépület a negyedik templom ezen a helyen.

Az evangélikus templom 3000 hívő befogadására képes.

Hatalmas csarnokát nyolc margitbányai mészkőből készült toszkán oszlop osztja három hajóra, a mellékhajók fölött kétszintes karzat emelkedik.

A keresztelőkút alsó része a berendezés legrégebbi darabja, a XVII. század végén készülhetett.

Jelenleg a gyülekezet mintegy 2700 tagot számlál.

Három lelkész szolgál a gyülekezetben, két magyar és egy német nyelvű.

A templom mellett a gyülekezet legnagyobb épülete a 2014-ben átadott, a régi iskolaépületben (későbbi bírósági épületben) működő Lelkészi Hivatal.

Gyűjtőmunka alapján összeállította: Ambrus Ágnes

Valóságokat akartam láttatni; igazságokat akartam kiáltani, amik fájnak a gyávnak, elnémtják az árulót, megrontják az ellenséget, megállítják az elnyomni akarót. Amik bátorságot adnak a csüggedőknek, világot gyújtanak a sötétben tévelygőknek, fegyvert adnak, a védteleneknek. Ezt akartam kiáltani, és lehet, hogy kiáltó szó leszek a pusztában... Mégis kiáltok! Neked: Erdély, Bánság, Kőrös vidék és Máramaros ezerestendős

magyarsága: ébredj kétesztendős álmodból, szemedet nyisd ki; nézz széjjel, és állj az új életben tusakodni akarók közé, elég a passzivitásból. Ami eddig orvosság volt, mérég az ezen túl és gyávaság.

(Kós Károly: Kiáltó Szó, részlet)

A soproni Református Egyházközség bemutatása

Sopronban már a XIX. század vége előtt is éltek reformátusok, bár létszámuk nem volt számottevő. Ennek oka leginkább a bécsi udvar közelségében keresendő, amely nem tűrte a református jelenlétet.

Csak példaként: 1567-ben I. Habsburg Miksa magyar király rendeletileg kitiltotta a városból a magyar tanítók közül a reformátusokat és az antitrinitáriusokat.

A később változó vallási

légkör eredményeként a 18. századból már adataink vannak arról, hogy pápai református diákok tanulhattak a soproni evangélikus Liceumban.

Az 1910-es népszámlálás mintegy 400 reformátust rögzített, és ez a szám a magyar történelem nagyobb fordulóihoz érve tovább emelkedett. Előbb Trianon, majd a II. világháború következtében, később a '89-90-es fordulat

éveiben települtek Sopronba és környékére nagyobb számban református családok (legfőképpen Erdélyből ill. Felvidékről). Ma mintegy 1600 nyilvántartott reformátust számlál az egyházközség.

A soproni református templom

Gyógyvizek Nyugat-Dunántúlon

A **Balfon** feltörő gyógyforrásokat már a rómaiak is ismerték. A középkortól Sopron polgárai használták fürdésre a balfi gyógyvizet. 1631-ben Sopron város tisztiorvosa népszerűsítette a gyógyhelyet és vizét, ami fürdésre és ivókúrára is alkalmas.

Bükkfürdőn Európa egyik legismertebb és az ország második legnagyobb

gyógyfürdőjét találhatjuk. Az egyedi összetételű gyógyvíz nemzetközi összehasonlításban rendkívül magas ásványi anyag tartalommal rendelkezik, így kedvező hatást fejt ki a szervezetre.

Sárvár környékén 1200 méteres mélységből 43°C-os, 2000 méterről magas sótartalmú 83°C-os gyógyvíz tör fel. A víz alkalmas mozgásszervi meg-

betegedések gyógykezelésére, rehabilitációs betegségek, sportsérülések utókezelésére, neurológiai panaszokra, izomlazító fürdésre.

A sárvári fürdőben

Székelyudvarhely - a székely anyaváros

Székelyudvarhely az Udvarhelyi-medence gazdasági és művelődési központja. Hargita megye második legnépesebb városa. Székelyföld történelmi, társadalom- és művelődéstörténeti központja, s évszázados hagyományokra visszatekintő székelye. 2002-ben 36 926 lakosából 35 315 magyar (95, 62%) és 1087 román (2,91%) anyanyelvű volt. A lakosság felekezeti összetétele (50% római katolikus, 45% protestáns, főleg református és unitárius).

Székelyudvarhely:
Városháza, 1896

Udvarhelyt iskolavárosként emlegetik, hiszen minden negyedik lakója diák. 15 óvodája, 7 elemi-, 10 középokú- és 4 szakiskolája, 3 felsőfokú- és 4 távoktatási tagozata van. Székelyudvarhely első gimnáziumát 1593-ban, Református Kollégiumát pedig 1670-ben alapították. A városnéző és iskola bemuta-

tó sétánkon a fogadó osztály tanulói segédkeztek.

A városközpontban látható a 2004-ben felavatott Emlékezés Parkja, tizenhárom mondahős, történelmi személy és kiemelkedő erdélyi író mellszobrával.

A **Sóvidék** gyógyító hatású borvizeiről híres. Az árcsói, korondfürdői és szejkai források tüdő- és érrendszeri betegségek gyógyítói voltak. Napjainkban a turistáknak kuriózumszámba menő büdösvizet; a helyieknek ivóvízül szolgálnak.

Godó Zsolt, 9. A

Az árcsói és szejkai borvízforrások Európa-szerte híresek voltak

Jékely Zoltán: Körgallér roskadt vállra

Álombeli találkozás Tamási Áronnal

(Borongós szürkületben, omladékos ház végében, felszaggatott, gödrös helyen találtam.

Nekem háttal, magában ült, csak a felsőteste látszott, se pad, se szék alatta. Kietlen környezete, elhagyatottsága szíven fogott... S hirtelen a feje fölül, a magasból, panaszos verses beszéd hallatszott, ilyen formán:)

**„Állj meg, ember, állj meg,
csak egy percre állj meg!**

**A ház vége nyirkos,
ez a hideg gyilkos.**

**Állj meg, ember, állj meg,
csak egy percre állj meg!**

**Megfagy itt a lélek,
ahol üldögélek.**

**Szánj meg, ember, szánj meg,
és tűzzel kínálj meg!**

**De ne csak gyúfával:
kőből ütött lánggal,
lángoló csóvával!**

**Hadd jusson belőle
szemre, szemfedőre,
s úgy szálljak az égbe,
mint a csillag, égve!”**

(Sírás környékezett. Mögéje léptem, s roskadt, előreesett vállára puha, prémes körgallért borítottam – nem tudom, honnan s hogyan került a kezembe... Feje közelségétől, vállá érintésétől olyan erős borzongás járt át, hogy mielőtt megszólalhattam volna, felriadtam. Történt 1970 májusában.)

Találkozás Tamási Áronnal Farkaslakán

A millenniumi emlékmű és az aradi vértanúk kopjafái Farkaslakán

*Fejünkre por hull,
régi vakolat,
így énekeljük a
drága Siont;
egér futkározik a pad
alatt
s odvából egy-egy
vén kuvik kiront.
Tízen vagyunk: ez a
gyülekezet,
a tizenegyedik maga
a pap,
de énekelünk mi
százak helyett,
hogy hull belé a por
s a vakolat,
a hiúban a denevér
riad
s egy-egy szuvas
gerenda meglazul:
tizenegyedikünk az
árva pap,
tizenkettedikünk
maga az Úr.
Így énekelünk mi,
pár megmaradt
- azt bünteti, akit
szeret az Úr -,
s velünk dalolnak a
padló alatt,
kiket kiirtott az idő
gazul.
(Jékely Zoltán)*

EÖTVÖS JÓZSEF
EVANGÉLIKUS
GIMNÁZIUM ÉS
EGÉSZSÉGÜGYI
SZAKKÖZÉPISKOLA

Telefonszám: 06/99/313-767
Faxszám: 06/99/313-767
E-mail:
iskola@eotvos.sopron.hu

Néhány pillanatkép
a tanulmányútról

Mikó Imre: Huszonkét év
(részlet)

A „huszonkét év” ma már fogalommá vált a magyar politikai irodalomban, de egy évvel a bécsi döntés után sem látott még napvilágot olyan összefoglaló tanulmány, mely az erdélyi magyarság kisebbségpolitikai történetét a közírás módszereivel tárná a magyar közönség elé. Az itt következő fejezetek ezt a hiányt szeretnék pótolni. A kisebbségi történetírás és a napi politika határmezsgyéjén elég nehéz megtalálni azt a pontot, ahonnan a közelmúlt már történelemnek látszik, a két évtizeddel ezelőtt lezajlott események pedig még mindig elevenen élnek. A szereplők nagy része ma is jelentős közéleti szerepet játszik, a tettek és mulasztások felett pedig még nem mondta ki ítéletét a magyar történelem. Mégis Erdély román uralom alatt töltött huszonkét éve olyan befejezett egészet képez, amit jól át lehet tekinteni, ha a tiszta látást nem homályosítja el semmiféle önigazolási szándék, sem pedig a ma annyira divatos mártír-szemlélet. A trianoni szerződéssel Magyarországtól Romániához csatolt részek huszonkét éves politikai története Öt fejezetre osztható. Az első a magyarság magára találásával és a Magyar Szövetséggel folytatott kísérletekkel telt el. Utána megalakult a Magyar Párt és a politikai paktumok segítségével beilleszkedett a román államkeretekbe s biztosította magának a magyarság közjogi képviselőtét. A harmadik fejezetben már a saját lábán járó Magyar Párt az ország második legnagyobb parlamenti pártjává nőtte ki magát és fel tudta venni a küzdelmet a román demokráciával. A gazdasági válságból kilábalva azonban Erdély magyarsága a revíziós és revízióellenes nemzetközi harc keresztútjába kerül s ebben felmorzsolódik minden, amit addig építeni sikerült. Nagy-Románia fejlődéstörténetének utolsó éveiben a kisebbségek is kénytelenek beilleszkedni a királyi diktatúra rendszerébe, de az új alkotmányos rend sem tudta megállítani azt a bomlási folyamatot, mely Csehszlovákia feloszlásával indult meg és Besszarábia megszállása után Észak- és Kelet-Erdély visszatéréséhez vezetett.

Az elmúlt huszonkét év alatt nemcsak kifelé, hanem befelé is sok küzdelmet folytatott az erdélyi magyarság. A magyar közéleten végigvonul a haladóbb és a hagyományokhoz ragaszkodó, az aktivista és az ellenállást hirdető irányzatok kettőssége, a Néppárt és Nemzeti Párt. ellentéteitől kezdve a reform-csoport radikalizmusán át egészen a Magyar Párt és a Magyar Népközösség meghasonlásáig. Ezekkel szemben igyekeztem a legszigorúbb tárgyilagosságot megőrizni. A kisebbségi történetírás szempontjából csak az lehet az értékmérő, hogy mennyiben erősítette egyik vagy másik irányzat a magyarság ellenálló erejét kifelé és mennyiben tette a politikai front mögött belterjesebbé az erdélyi magyar életet. Ugyanilyen tárgyilagosságra törekedtem a román kormányzattal folytatott küzdelmek leírásánál, bár a tárgyilagosság ezen a téren már kiment a divatból. Politikailag érett nemzetnek azonban még háború idején is tisztán kell látnia, a román kormányok magyarellenes politikája pedig a tények bizonyító erejével önmaga helyett beszél. A román néppel szemben semmiféle elfogultság sem vezet és ma épen úgy, mint kisebbségi sorsban, a két nép közötti együttélés lehetőségének megtalálását tartom nemzetiségi politikánk egyik legfontosabb feladatának.

Őrizkedtem a „morbus minoritatis” egy másik tünetétől is, ami most utólag azoknál jelentkezik, akik szeretik kiszínezni mindazt, ami velük történt és a sötétség hatalmaival harcoló Bayard lovagnak képzelik magukat. Pedig a kisebbségi életforma tele volt gánccsal és félelemmel, botlásokkal és megalázkodással s ha közben olyan tulajdonságok fejlődtek ki az erdélyi magyarságban, amik a többi magyarokból hiányoznak, az azért van, mert kisebbségi sorsban többet kellett dolgozni és jobban össze kellett tartani, hogy a "családdá alakult" erdélyi magyar közösség átvészeldesse ezeket a nehéz időket. Az erdélyi magyarság román uralom alatt töltött huszonkét éve páratlan nevelőiskola volt annak számára, aki azt végigküzdötte. De a román kormányok kisebbségi politikája is intő példa mindenkinek, aki a népkisebbségi kérdéssel szembekerül: hogyan nem kell nemzetiségi politikát csinálni soknyelvű országban! S ha ezt a munkát valakinek ajánlani kellene, akkor annak a sok névtelen magyarnak ajánlanám, akikről ebben a könyvben név szerint nem történik említés, de akik a kisebbségi sors megpróbáltatásait vállalták és kitartással viselték. Ha az erdélyi magyarság kisebbségi történetének nem lettek volna ismeretlen katonái, semmiféle háború, vagy döntés sem tudta volna Erdélyt ismét összeforrasztani Magyarországgal.

(1940)